



ASPECTE PRIVIND ORGANIZAREA EXPOZIȚIILOR DIN SECȚIA DE ISTORIE „REGINA MARIA” A MUZEULUI NAȚIONAL BRAN

*documentarist, Muzeul Național Bran

Eugenia TOMI*

Abstract: *This paper presents aspects regarding the organization of the exhibition at the Bran National Museum, after moving the cultural heritage from the Medieval Custom House to the present location; we talk about the removal, packing, transportation and displaying of the cultural goods.*

Keywords: *cultural heritage, organization, monument, exhibition, reorganization.*

Muzeul Național Bran, instituție publică de cultură aflată în subordinea Ministerului Culturii și Identității Naționale, conservă un patrimoniu cultural de mare valoare, nucleul colecțiilor fiind reprezentat de obiectele provenite din fondul regal.

Muzeul din Bran a fost deschis publicului spre vizitare în 28 aprilie 1957, când s-a înființat, în castelul Bran, sub conducerea profesorului Emil Micu, un muzeu de istorie medievală.

La 30 decembrie 1959, în câteva săli de la parterul pavilionului central al clădirilor de la poalele castelului Bran, care au adăpostit, până în 1836, vama dintre Transilvania și Țara Românească, a fost deschis Muzeul „Vama Medievală”, o primă reconstituire muzeală a instituției vamale medievale de la Bran.

Pe un teren din apropierea castelului Bran, în anul 1959, a fost înființată Secția Etnografică în Aer Liber, prin achiziționarea unor monumente de arhitectură populară din zona etnografică Bran.

După retrocedarea castelului Bran în anul 2006, și a clădirilor Vămii Medievale în anul 2008, sediul muzeului s-a mutat în complexul arhitectural Vama Medievală Bran, care a fost administrat de Muzeul Național Bran până în 25.05.2018.

Începând cu data de 01.06.2018 noul sediu al muzeului Bran este găzduit de imobilul din strada Aurel Stoian nr. 14, Bran, unde s-au amenajat

birourile instituției, Secția de Istorie *Regina Maria* și depozitele cu piese de patrimoniu ale celor două secții muzeale: Secția de Istorie *Regina Maria* și Secția de Etnografie în Aer Liber.

Secția de Istorie *Regina Maria* conservă bunuri culturale mobile cu semnificație artistică (lucrări de pictură, sculptură, mobilier, ceramică, obiecte din metal, de piatră, obiecte de cult), bunuri arheologice, istoric-documentare (arme, monede, medalii, documente, fotografii, cărți poștale ilustrate, carte cu valoare bibliofilă), bunuri cu semnificație etnografică (monumente de arhitectură populară, piese de port popular, textile, obiecte din lemn, metal, mobilier), trofee de vânătoare etc.

Colecțiile muzeului se valorifică prin publicații, manifestări culturale, dar mai ales, prin expoziții permanente și temporare, organizate la sediul muzeului sau în colaborare cu alte instituții culturale din țară sau străinătate.

În vederea organizării expozițiilor permanente și temporare, bunurile culturale mobile au fost ambalate, manipulate și transportate numai cu personal instruit, cu mijloace care să asigure securitatea și protecția patrimoniului muzeal, sub supravegherea directă a conservatorului Cristian Ion Todor și a șefului de secție - Nicoleta Petcu, sub coordonarea managerului instituției - Mihail Ion Gorgoi. Spațiile destinate expoziției permanente au fost curățate, dezinfectate, una dintre condiții fiind stabilitatea microclimatică, respectiv absența oscilațiilor mari de temperatură și umiditate. Piesele de patrimoniu au fost ținute în carantină, controlate, curățate și stabilizate din punct de vedere microclimatic.



Foto 1-4. Fotografieri, demontare, ambalare pat cu baldachin.





Foto 5-8. Manipulare și transport piese și rafturi metalice din clădirile Vămii Medievale Bran.

În noile spații de expoziție s-au verificat permanent UR (umiditatea relativă) și T (temperatura), operațiune ce s-a făcut prin măsurători cu termohigrometre, intervenindu-se cu măsurile necesare pentru stabilizarea microclimatului: cu umidificatoare, dezumidificare, reglarea temperaturii etc.

În funcție de tematică și proiectul grafic, a fost amenajat spațiul de expoziție cu mochete și draperii, cu vitrine, piesele fiind etalate conform tematicii, în poziție de repaus, pentru a evita tensionarea lor. Odată cu montarea ultimului exponat, s-au stabilit și măsurile necesare protecției obiectelor expuse liber, prin distanțiere cu șnururi și suporturi metalice.

Tematica a fost preluată din vechea expoziție de bază amenajată în clădirile Vămii Medievale Bran, completându-se cu interioare inedite (toaleta reginei Maria, sala cu personalități brănene), valorificate în prezent de Secția de Istorie „Regina Maria”, bunuri culturale mobile care provin din fondul regal, achiziții muzeale și donații.



Foto 9 și 10. Ceramică, argintărie, act de donație de la 1 decembrie 1920, carte și cărți poștale ilustrate.

I. Expoziția temporară „Personalități brănene și făgărășene și Marea Unire”

La parter a fost amenajată expoziția temporară „Personalități brănene și făgărășene și Marea Unire”, vernisată în 26 noiembrie 2018. S-au amenajat vitrine dedicate următoarelor personalități: Sextil Pușcariu, dr. Aurel Stoian, generalul Traian Moșoiu, generalul Ioan Boeriu și Ioan Șenchea, erou martir al Transilvaniei. Pe un panou au fost prezentate și listele cu eroii din Comitatul Făgărașului, care și-au jertfit viața în Primul Război Mondial. O sală a fost dedicată Reginei Maria a României, personalitate-simbol a Marii Uniri.

Foto 11 și 12. Expoziția „Personalități brănene și făgărășene și Marea Unire”.





Foto 13. Expoziția „Personalități brănene și făgărășene și Marea Unire” - Sala Regina Maria.

II. Expoziția de bază a Secției de Istorie Regina Maria

La etajul I al imobilului, expoziția permanentă cuprinde următoarele săli – Salonul Biedermeier, Sufrageria, Salonul Neorococo, Dormitorul Regelui Ferdinand, Dormitorul Reginei Maria, Camera de toaletă a Reginei, Sala *Personalități brănene* cu *Donația Nicolae Baciu*, și *Donația Lucia Gonțea* cu obiecte care au aparținut doctorului docent Iancu Gonțea.

La etajul al-II-lea al clădirii sunt amenajate următoarele interioare – Mobilier european (sec. XVII-XIX), Mobilier în stil neoromânesc și Mobilier în stil *Secession*.

Etajul I

Salonul Biedermeier prezintă piese de mobilier confecționate în secolul al XIX-lea, din lemn de nuc, cu intarsie din lemn de lămâi. Mobilierul aflat în stare bună de conservare, a fost restaurat cu un model de tapițerie întâlnit la Muzeul Peleş.



Foto 14. Salonul Biedermeier.

Sufrageria prezintă un mobilier sculptat în stil eclectic, din secolul al XIX-lea.



Foto 15. Sufrageria.



Foto 16. Salonul neorococo.

Salonul neorococo cuprinde piese de mobilier de o eleganță desăvârșită, cu un finisaj pretențios, cu suprafețe aurite, pictate cu flori și cu personaje în vestimentație de epocă.

Dormitorul Regelui Ferdinand, interior de mare atracție, expune piese de mobilier cu o diversitate de forme și motive decorative. Patul cu baldachin a fost restaurat de unul dintre renumiții restauratori ai muzeului, domnul Aurel Puchianu. Restauratorul-expert Ionuț Terciu a montat piesa de tezaur în expoziția permanentă din noul sediu. Patul cu baldachin, în stil baroc, lucrat manual din lemn de tei, arin, molid, nuc și stejar, cu coloane în torsadă și scene religioase „Nașterea Domnului Iisus Hristos” și „Închinarea Magilor”, a fost dăruit reginei Maria a României, de către actrița Marioara Voiculescu.



Foto 17. Dormitorul Regelui Ferdinand.

Dormitorul Reginei Maria, cu mobilier din perioada interbelică, a fost amenajat în concordanță cu preferințele estetice ale reginei Maria. Stilul suveranei se caracterizează prin eclecticism. Unele dintre piese au fost restaurate în anul 1998 de: Aurel Puchianu - etajera grecească, Ionuț Terciu - măsuțele hexagonale, Daniela Terciu - broderia expusă pe perete, Rodica Blaj - pictura iconostasului mic (tetrapod).

Camera de toaletă scoate în evidență mobilierul stil Bran, realizat din lemn de brad, după design-ul lui Karel Liman (arhitectul Casei Regale) și fotoliul englezesc, tapițat - restaurat în 1998.

Foto 18 și 19. Dormitorul Reginei Maria (stânga); Camera de toaletă (dreapta).



Sala - Personalități brănene

a. Donația Nicolae Baci

Nicolae Baci (1911-2002), avocat, fiu al Branului, îndepărtat din Barou și întemnițat în 1948, a reușit, fiind eliberat pe cauțiune, să treacă Dunărea înot, în Iugoslavia. Mai târziu s-a stabilit la Cannes, în Franța. În perioada exilului, studiind documentele din arhive, publică o serie de cărți privind istoria României. În expoziție sunt etalate următoarele volume: *Sell out to Stalin*, *L'Europe de L'Est trahie et vendue*, *Yalta și Crucificarea României*, *Agonia României (1944-1948)*, *Verraten und verkauft*, *Des geôles d'Anna Pauker aux prisons de Tito*.

În anul 1993, Nicolae Baci a făcut o frumoasă donație Muzeului Bran, constând din cărți, sculpturi, tablouri colecționate de-a lungul vieții. Cele mai multe dintre picturile donate - uleiuri pe pânză, pe lemn sau pe carton ale școlilor europene și americane de pictură, sunt expuse în Sala *Personalități brănene*: „Peisaj din Tirol” de pictorul scoțian Peter Graham (1836-1921), „Un om cu o vacă” de Paul Charles Gruppe (1860-1940), reprezentant al impresionismului canadian, „Flori” de Eustațiu Grigorie Stoenesco (1885-1956), „Vedere din Port” de I.G. Belloni (1861-1944), „Vedere din Monterrey” pictură în guașe și pastel, de pictorul american William Louis Otte (1871-1957), „Portret de fetiță” și „Muntele Saint Michael”, lucrări în ulei pe pânză ale școlii engleze din secolul al XIX-lea, „Mamă și fată în plină furtună”, o lucrare italiană din secolul al XVI-lea, și picturi ale școlii flamande: „Peisaj din Italia de Nord” din secolul al XVIII-lea și „Flori” din secolul al XIX-lea.



Foto 20-27. Picturi din Donația Nicolae Baci.



Donația mai cuprinde cărți, o serie de sculpturi, care aparțin artei europene, lucrări africane, artă chineză - reprezentată de câteva mici sculpturi de jad, sculpturi japoneze - din fildeș și bronz.



Foto 28 și 29. Donația Nicolae Baciuc.

b. Donația Lucia Gonțea

Iancu Gonțea, unul dintre cei mai mari cercetători în domeniul alimentației, s-a născut la 2 octombrie 1907 și a murit în anul 1976, lăsând moștenire o casă memorială în satul Șimon-Bran. Unele dintre obiecte, care au aparținut doctorului Iancu Gonțea, și o parte dintre lucrările științifice medicale au fost donate de doamna Lucia Gonțea, Muzeului Național Bran, fiind prezente în expoziție.



Foto 30 și 31. Donația Lucia Gonțea.

Etajul II

Sala cu mobilier în stil Secession cuprinde mobilier austriac, pictat cu ornamente florale și antropomorfe, din secolul al XIX-lea.



Foto 32. Sala cu mobilier în stil Secession.

Sala cu mobilier în stil neoromânesc expune piese de mobilier de la începutul secolului al XX-lea, care provin din achiziții muzeale, ceramică populară, precum și o serie de picturi din fondul regal, cu tematica Balciului interbelic.



Foto 33. Sala cu mobilier în stil neoromânesc.

Sala cu mobilier european prezintă bunuri culturale care au aparținut reginei Maria și piese care provin din achiziții muzeale, fiind realizate în secolele XVII-XIX.



Foto 34. Sala cu mobilier european (secolele XVII-XIX).

Bibliografie

1. Ion, Narcis-Dorin, Apostol, Daniel-Tiberiu, Petcu, Nicoleta, *Castelul Bran. Muzeul și colecțiile*, Muzeul Național Bran, 2008
2. Gorgoi, Mihail-Ion, Petcu, Nicoleta, *Muzeul Național Bran, Artă și istorie. Secția de Istorie „Regina Maria”*, Muzeul Național Bran, editat Tipotec, 2018
3. Florescu, Radu, *Bazele muzeologiei*, Ministerul Culturii, Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură, București, 1998
4. Moldoveanu, Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ministerul Culturii, Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură, București, 1999